

Målgruppe for arbeidsinkluderingsordningen HELT MED

HELT MED handler om å inkludere mennesker med utviklingshemming i det ordinære arbeidsliv. HELT MED-jobber er for mennesker med utviklingshemming som mottar uføretrygd.

Utdypende spørsmål og svar

Hvor stor er målgruppen?

Rundt 24.000 personer er registrert med diagnosen (psykisk) utviklingshemming i norske kommuner. Det innebærer at de både har diagnosen og hjelpebehov i en grad som utløser kommunale tjenester. Kommunene er ofte høyt motivert for å rapportere inn flest mulig, da de mottar betydelig pengestøtte for hver person de melder inn. Likevel tilsier dette antallet kun 0,4 % av befolkningen. Forskning viser at forekomsten i forskjellige deler av verden vil ligge et sted mellom 1 og 3 %. I Bufdirs rapport *Slik har jeg det i dag* anslår de forekomsten i Norge til å være 1,5 %. Det tilsier at 75.000 personer i Norge innfrir kriteriene for diagnosen (psykisk) utviklingshemming.

Hva med personer som ikke har denne diagnosen, men har problemer tilsvarende det andre med utviklingshemming har?

Mer enn halvparten av voksne personer som egentlig tilfredsstill kriteriene for diagnosen utviklingshemming har ikke formelt blitt gitt denne diagnosen. Årsakene kan være mange, deriblant at personen selv eller nære familiemedlemmer har protestert heftig, slik at den som har stått for utredningen har latt være å sette denne «merkelappen» på personen. Det kan også være at den som har stått for utredningen generelt er svært forsiktig med å stille slike diagnoser, selv om kriteriene er oppfylt. Ikke minst kan personen være så dårlig utredet at riktig diagnose ikke har blitt fanget opp. I HELT MED handler det om hvorvidt man tilfredsstill kriteriene for diagnosen, ikke hvor vidt diagnosen formelt er gitt. Det er godt nok for oss at vi har god grunn til å tro at de tilfredsstill kriteriene. Er det tvilstilfeller, skal dette vurderes av psykologspesialist Jarle Eknes i HELT MED.

Hva med personer som har autisme/utviklingsforstyrrelser?

Vi kan også vurdere personer med gjennomgripende utviklingsforstyrrelser / autisme, selv om de ikke tilfredsstillende kriteriene for diagnosen (psykisk) utviklingshemming i tillegg. Dette gjør vi kun unntaksvis. I så tilfelle må *de samlede utfordringene være tilsvarende det personer med lett grad av utviklingshemming har*. Tvilstilfeller skal vurderes av psykologspesialist Jarle Eknes i HELT MED.

Hva er utviklingshemming

Utviklingshemming er en samlebetegnelse for en rekke ulike tilstander som medfører en intellektuell funksjonsnedsettelse. Det er store variasjoner mellom personene som har utviklingshemming, både når det gjelder årsak til funksjonsnedsettelsen, intellektuell og kognitiv funksjonsevne og fysisk funksjonsevne. Utviklingshemmede er langt fra en ensartet gruppe, men den intellektuelle funksjonsnedsettelsen utløser likevel noen særlige behov som kan være felles for mennesker med utviklingshemming.

Hva er kriteriene for å få diagnosen (psykisk) utviklingshemming?

Formelt heter den aktuelle diagnosen psykisk utviklingshemming (ICD 10: F70-F78), men siden det er misvisende å antyde at psyken er hemmet, forenkler vi begrepet i de fleste sammenhenger ved å bare referere til dette som utviklingshemming.

Diagnosen avgjøres ut ifra tre kriterier. Det første kriteriet er at personen har et intelligens-nivå på under 70. Det andre kriteriet er begrenset kapasitet til å tilpasse seg daglige krav i normale sosiale omgivelser. Om dette tilleggskriteriet ikke tas i bruk kan det føre til at enkelte feilaktig diagnostiseres som utviklingshemmet. Dette gjelder særlig barn fra lav sosial klasse som skårer lavt på IQ-tester, men som ikke viser mangelfull sosial tilpasning. Det tredje kriteriet for diagnosen utviklingshemming er at utviklingshemmingen er erkjent eller kan tilbakeføres til tiden før fylte 18 år.

Grad av utviklingshemming deles inn i fire grupper: Lett, moderat, alvorlig og dyp utviklingshemming. De aller fleste som er aktuelle for en HELT MED-jobb har lett grad av utviklingshemming. Blant de fire gruppene er det definitivt flest personer i kategorien lett utviklingshemming.

Med vennlig hilsen

Jarle Eknes

Daglig leder / spesialist i klinisk psykologi

E-post: jarle@heltmed.no Telefon: 90 75 86 85